

KOZUBOVÚ VLOŽKU ALEBO PEC?

Otázka veľmi podobná tej zo Shakespeareovho Hamleta – byť či nebyť? Odpoveď na ňu nie je vôbec jednoduchá, nie je však nemožná. Stačí sa obrátiť na šikovních odborníkov.

Tvar, forma a farba hlinenej pece nie sú ničím obmedzené. Tvar kachľových pecí je viazaný formátom kachlíc, stavba na mieru však nie je limitovaná.

Krb, pec, kozub, kozubová pec, kozubová vložka, kachle, spotrebič na tuhé palivo? Množstvo výrazov, ktorými sme obklopení. Ani odborníci (nieto laická verejnosť) sa nevedia dohodnúť, čo ten-ktorý výraz znamená, odkiaľ pochádza a ako ho používať. S postupným vývojom techniky sa vyvíja aj terminológia a mnohé slová dnes znamenajú niečo iné ako pred 20 rokmi. Preto sa vám pokúsime najprv objasniť niektoré pojmy. Spotrebič je všeobecný výraz pre pece, kozuby a podobne, používaný najmä v kominárskej a hasičskej praxi. Tzv. **krb** je vykurovacie zariadenie, ktoré využíva priamy kontakt s plameňom. Používa sa najmä na

vytvorenie psycho-fyzickej pohody. Otvorené krby boli populárne najmä v chatách či v rodinných domoch.

Pod pojmom **kozub** sa chápalo vykurovacie zariadenie, ktoré sa používalo na prípravu jedál, svietenie a čiastočné vykurovanie. Nájde ho už len v skanzenoch ľudovej architektúry.

Krb bol umiestnený v obývačke, sieni hradu, ale nie v kuchyni, kam patril kozub. Krb ani kozub nemali dvierka a palivo tu horelo voľne, na plný výkon s dostatkom prívodu vzduchu. Dnes už v laickej reči výrazy kozub a krb splyvajú. Potrebu šetrenia paliva vznikla tzv. **krbová (dnes nazývaná kozubová) vložka**. Je to

v podstate pec s veľkými zasklenými dvierkami. Kontakt s ohňom je možný cez sklo a horenie je úsporné a účinné.

Pôvodne sa krbová vložka uložila do málo účinného otvoreného krbu. Dnes ju dovezieme na stavenisko a obstavíme – odborníci používajú aj výraz obstavany či vstavany spotrebič. Pod pojmom krb či kozub už mladšie generácie chápu kozubovú obstavajú vložku.

Pec môže byť stavaná alebo prenosná (transportná). Ide o vykurovacie zariadenie, v ktorom sa intenzita výkonu reguluje pomocou dvierok prikladania, dvierok popolníka a komínovej klapky.

PRED VÝBEROM SI TREBA URČITE POLOŽIŤ NIEKOĽKO OTÁZOK

Kam kozub či pec umiestniť?

Ak uvažujeme o kozube či peci ako o hlavnom zdroji tepla, mali by byť umiestnené na centrálnom mieste domu. Teplo sa tak môže šíriť prirodzene a predovšetkým rovnomerne do všetkých priestorov. Naopak, ak ich plánujeme využívať len na doplnkové vykurovanie, môžu sa umiestniť aj na obvodovú stenu, zvyčajne v obývacej izbe, kde trávime najviac času. To, že nevykúria iné miestnosti nepredstavuje až taký problém.

Aké nároky na priestor kladie interiérový kozub a aké pec?

Minimálna plocha na obstavanie kozuba je približne 60 × 60 cm, zatiaľ čo pec s adekvátnym výkonom sa zmestí na plochu približne 45 × 50 cm, treba však počítať s výškou približne 2,2 m. Vo všeobecnosti možno povedať, že ich nároky na plochu a objem vzhľadom na výkon telesa sú rovnaké.

Možno ich využívať aj ako hlavný zdroj vykurovania?

Je to možné, ale treba zväziť mnoho faktorov. Podstatný je výkon a spotreba paliva. V nízkoenergetických domoch to nepredstavuje problém, pokiaľ má dom „rozumnú rozlohu“ a celková potreba tepla je asi 5 kW/h (pri maximálnej potrebe tepla). Ak je však nutný väčší výkon, môže sa stať, a v praxi sa aj často stáva, že spotrebič premení obytný priestor na sklad dreva, kutáčov a ostatného súvisiaceho príslušenstva. Z obývačky sa tak doslovne stane kotelňa. V každom prípade treba mať aj iný, rezervný zdroj tepla. Napríklad elektrické vykurovanie, poprípade plynové, aby sa v čase našej neprítomnosti dom temperoval. Vrátiť sa z lyžovačky a nájsť zmrznuté a potrhané potrubie alebo zaplavenú kúpeľňu nie je nič príjemné.

Aké stavebné úpravy si vyžadujú?

Predovšetkým treba myslieť na prívod vzduchu potrebný na horenie. A samozrejme na komín. Možno ho tradične budovať počas stavby alebo

sa vyhotoví takzvaný montovaný komín priamo nad spotrebič – komín sa pri stavbe strechy len spustí cez strechu nad miesto, kde bude pec stáť. Pred pecou či spotrebičom má byť nehorľavá podlaha, napríklad dlažba alebo prenosné (napríklad sklenené) dosky.

Na čo myslieť vo fáze projektovania domu?

Dobrý projektant vám položí približne 30 otázok, kým určí, akým smerom sa pri príprave kúrenia na tuhé palivo uberať. Treba zväziť potrebný výkon, čas prevádzky, typ domu, vkus užívateľa, podnebie, orientáciu domu, umiestnenie komína, navrhnuť sklad paliva a zodpovedať mnoho ďalších zdanlivo nesúvisiacich otázok. Projektanti však nemajú často o peciach dostatok vedomostí a ich návrh nechávajú na remeselníkov. Pritom úlohou remeselníka nie je projektovať, ale dielo realizovať na základe dodaného projektu. Prax je však úplne iná. Vždy sa nájdu snaživci, ktorí s cieľom získať zákazku napáchajú nedozerné škody. Zákazník a neraz ani projektant domu nemajú pritom ani najmenšie tušenie, že sa stali obeť snaživých, sebavedomých hlupákov.

Ako sa dá chrániť proti vyhoreniu?

Pred spotrebičom a v jeho okolí by sa nemal nachádzať horľavý materiál. Výfuk teplého vzduchu z kozubových vložiek nemožno svojvoľne zakrývať alebo škrtiť. Pri výfukoch sa nesmú nachádzať horľavé materiály, obzvlášť plasty, ktoré môžu, okrem iného, uvoľňovať jedovaté a karcinogénne výpary, a to už pri teplote 55 °C.

Čo možno do kozuba či pece priložiť?

Druh paliva závisí od konkrétneho typu spotrebiča. Vo všeobecnosti možno kúriť drevom, najlepšie dva roky odležaným, prípadne drevenými briketami. Vlhkosť dreva by nemala byť vyššia ako 20 %.

Akú starostlivosť si vyžaduje kozub a pec?

K základnej starostlivosti patrí čistenie kozubového skla a vynášanie popola. Po každej vykurovacej sezóne treba nechať stav komína a kozuba odborne skontrolovať. V prípade poškodenia výmurovky je potrebné prestať kúriť a zabezpečiť odbornú opravu.

Tieto **švédske kozubové kachle** sa skladajú z masívneho liatinového jadra a oceľového opláštenia, každý kus je originál. Ponúkajú najvyššiu úroveň pohodlia vďaka svojmu účinnému tepelnému výkonu a ekologickému spaľovaniu. Výkon: 7 kW, účinnosť: 81 %, dymovod 130 mm

Kozubové kachle Westbo Classic, výška 1,90 m, farba čierna, liatinová korunka zo šiestich častí, 3 660 €, www.krbex.sk

Táto **kozubová vložka** učaruje širokouhlým zasklením a praktickým využitím. Jednoduchá regulácia prísunu vzduchu zaručuje ľahké rozpaľovanie a prevádzku.

Kozubová vložka Bef Home:
Aqua 7, 1 712 €,
www.krbex.sk

KOZUBOVÁ VLOŽKA

VÝHODY:

Pomerne rýchla montáž: približne tri dni, dvaja pracovníci. Prácu zvládnú zaškolení pracovníci s odborným dozorom. Montáž nie je zaťažujúca ani veľmi špinavá, opatrne ju možno robiť aj v zabývanom byte. Vložka sa objednáva od výrobcu podľa potrebného výkonu. Drahšie typy možno využiť aj na ohrev vykurovacej alebo pitnej vody (v zásobníku). Z kozubovej vložky možno pomerne rýchlo (približne do 30 minút po zakúrení) odoberať teplo. Trvalý výkon dosahujú drahšie typy vložiek (asi 3 500 €) pomocou dômyselných kanálikov prívodu vzduchu k horeniu. Lacnejšie typy vložiek (okolo 1 800 €)

nemajú dôkladnú reguláciu a iné „vychytávky“. Odporúčajú sa preto len na občasné a doplnkové kúrenie. Pri zmene počasia sa dá vložkou rýchlo prikúriť. Konštrukcia vložky umožňuje aj menej kvalifikované obsluhovanie ako stavaná pec.

NEVÝHODY:

Tvar kozubovej vložky určuje celkový tvar obstavby. Kozubové vložky sa nevedia vymaniť z jednotného vzhľadu, akéhosi „panelákizmu“ kozubov (krbov). Ak sa používa vzduchotechnický rozvod teplého vzduchu do ďalších miestností, môže sa v ňom usadzovať prach a spôsobovať alergie. Okrem toho, vzduchotechnické potrubie pôsobí ako telefón a pri kozube počuť hluk z ostatných miestností. Použitie filtrov či zvukotl-

miacich zariadení zvyšuje náklady. Vo všeobecnosti nie je kozubová vložka schopná veľkej akumulácie tepla. Menej sa osvedčila v nízkoenergetických domoch. Na trhu je aj pomerne veľa kozubových vložiek pochybného pôvodu a kvality. Laik a často ani odborník nespozná, že ide o falzifikát značkovej vložky vyrobený v obskúrnych dielnach. Keďže montáž vložky možno definovať ako montáž stavebnicového systému, na trhu práce ponúkajú svoje služby aj živnostníci bez vyučenia či aspoň firemného zaškolenia. V rámci EÚ pôsobia na Slovensku aj zahraničné skupiny či firmy, často sa však stáva, že po určitom čase zmenia sídlo a bežný občan sa reklamácie v zahraničí už nedomôže. To platí aj pre stavbu pecí.

Kozubová vložka s moderným dizajnom a širokoformátovým zasklením. Praktická a štýlová kozubová vložka, ktorá presvedčí svojím využitím. Výkon: 12 kW, dymovod 200 mm, účinnosť: 75,5 %

Kozubová vložka Bef Home:
Start 7, 1 200 €,
www.krbex.sk

NA MIESTE STAVANÁ PEC

VÝHODY:

Tvar pece nie je skoro ničím určený. Pec možno postaviť v rôznych úzkych kútoch či medzi viac miestností, môže byť valcovitá aj guľovitá. Kachľové pece majú tvar daný kachlicou, no i tu je veľká možnosť variácií. Omietané pece sú

obmedzené iba veľkosťou dvierok a technickými požiadavkami. Účinnosť dobrej pece môže byť až 85 %. Stavaná pec je účinná a žiadaná do nízkoenergetických domov a ekologicky orientovaných domácností. Vysoký podiel práce na stavbe zvyšuje domácu zamestnanosť kvalifikovaných remeselníkov.

NEVÝHODY:

Práca si vyžaduje plne kvalifikovaných a zručných pracovníkov. Stavba dobrej pece trvá niekedy aj 10 dní s viacdňovými prestávkami, čo stavbu natiahne aj na 1 mesiac. Teplo z pece odoberáme podľa váhy pece asi za 4 hodiny od zakúrenia, no pri takzvanej ťažkej peci dokonca až za 14 hodín. Prikúriť si stavanou pecou nie je vždy reálne. Pec váži niekedy až 1 tonu a vyžaduje úpravy stropov. Kvalitná pec môže stáť aj 10 000 €. Stanoviť výkon pece nie je ľahké, a to napriek tomu, že existujú rozličné „zaručené“ teórie. Riziko, že pec nebude mať požadovaný výkon, je o niečo vyššie ako pri vložke, kde výkon, účinnosť a ostatné náležitosti zaručuje výrobca atestom. Pec je náročná na vedomosti obsluhy a kvalitu paliva. Montáž zariadení na ohrev vody do stavaných pecí nie je zatiaľ rozšírená, je technicky a finančne náročná.

vykurovanie

Základná kachlica,
typ T3, biela matná,
12,70 €

Už viac ako
20 rokov hrejeme
váš domov

 Romotop®

európsky výrobca kvalitných
kozubových pecí a vložiek

Komenského 325
Suchdol nad Odrou CZ 742 01
www.romotop.sk

ŠVÉDSKE KOZUBOVÉ KACHLE WESTBO – ELEGANCIA, VÝHREVNOSŤ, KVALITA

Westbo Classic sa hodia do štýlových horských chát, historických stavieb, ale aj do obývačiek moderných veľkometrážnych domov. Nezameniteľné kúzlo majú v reštauráciách, kde si ich pri pochtutnávani na dobrom jedle a nápojoch vychutná veľké množstvo spokojných návštevníkov.

Westbo Classic sú štýlové a elegantné kachle, ktoré sa držia tradičného švédskeho dizajnu. História kachlí Westbo siaha až do 19. storočia, keď si okamžite získali veľkú obľubu. To pre nespochybniteľnú kombináciu kvalitného spracovania, krásy a výhrevnosti. Postupne sa tieto kozubové kachle dotiahli do dokonalosti, o čom svedčí aj nezameniteľný dizajn a spokojnosť zákazníkov.

Kachle majú masívne liatinové jadro, ktoré je zdrojom tepla. Ocelové opláštenie je samozrejmosťou, ktorá výrobku zaručuje trvácnosť. Konštrukcia výhrevného telesa sa stará

o rýchlu distribúciu tepla. Vonkajšia konštrukcia vysoká 2 metre šíri sálavé teplo, ktoré ušetrí náklady na nepretržitý chod kachlí. Vďaka tomu netreba polená (do dĺžky až 33 centimetrov) prikladať vôbec často.

Liatina je vysoko tepelne odolná a má veľmi dobré teplovodivé vlastnosti. Tento výrobok je navyše ručne vyrábaný a nie je dielom masovej strojovej produkcie. Každý jeden kus je originál vyrobený s citom a dôrazom na funkčnosť. Výrobca poskytuje na každý kus záruku desať rokov, ale životnosť kachlí presahuje niekoľko generácií.

Spĺňajú najprísnejšie normy

Výrobok je veľmi obľúbený nielen v Škandinávii, ale aj v Rakúsku, Českej republike, no predovšetkým v Nemecku, kde musí spĺňať tie najprísnejšie normy. Ekologické spaľovanie je preto tomuto výrobku vlastné.

Vyrobené na mieru

Výhodou je aj možnosť výroby kachlí na mieru. Na výber je množstvo farebných vyhotovení. Dodávajú sa zafarbené na cierno alebo so smaltovaným opláštením v bielej, čiernej matnej, modrej, zelenej a červenej farbe. Takisto je na výber štýlová liatinová korunka vo výške 6 centimetrov, emblém s erbom leva zo

Smålandu. Ak sa radi pozeráte na plápolajúci oheň, osloví vás možnosť ohniskových dvierok bez ornamentu. Kto si chce znížiť spotrebu palivového dreva, môže si vybrať akumulačnú jednotku z 30 kg olivínového kameňa. Veľmi praktické je aj to, že sa sklo ohniskových dvierok pri chode príliš nešpiní a ľahko sa udržiava čisté. Vynášanie popola je takisto rýchle, jednoduché a možné, aj keď v týchto švédskych kozubových kachliach horí drevo. Kachle Westbo Classic sú pripravené na tuhé severské zimy, počas ktorých je teplo z nich veľmi potrebné. Často bývajú jeho jediným zdrojom v domácnosti.

Používajú sa však aj počas daždivých dní, keď je priemerná teplota 10 °C. Sú prispôbené aj nášmu premenlivému počasiu, ktoré je typické pre strednú Európu.

KONTAKT na distribútora:
KRBEX, s. r. o.
Šenkvickej cesta 1,
902 01 Pezinok
Tel.: 0917 969 083
www.westbo.sk

Kozubové štúdiá KRBEX, s. r. o:
Bratislava, Pezinok, Trnava,
Stupava

westbo of sweden